

**USPOREDNA ANALIZA MREŽNIH IZDANJA VJESNIKA
BIBLIOTEKARA HRVATSKE I SLUŽBENIH GLASILA
EUROPSKIH KNJIŽNIČARSKIH DRUŠTAVA**

COMPARATIVE ANALYSIS OF WEB EDITIONS OF VJESNIK BIBLIOTEK-
ARA HRVATSKE AND OFFICIAL PUBLICATIONS OF THE EUROPEAN
LIBRARIANS' ASSOCIATIONS

Radovan Vrana

Odsjek za informacijske znanosti
Filozofski fakultet Zagreb
rvrana@ffzg.hr

UDK / UDC 004.738.52:02
Istraživanje / Research paper
Primljeno / Received: 18. 7. 2007.

Sažetak

Rad predstavlja rezultate usporedbe mrežnih izdanja glasila knjižničarskih društava Europe s mrežnim izdanjem Vjesnika bibliotekara Hrvatske. Od ukupnog broja mrežnih izdanja glasila (časopisa i biltena) knjižničarskih društava iz ukupno 40 zemalja, za usporedbu su izabrana 43 glasila iz 35 zemalja. Ta su glasila uspoređena na temelju popisa kriterija u nekoliko kategorija od kojih svaka ima vrlo važan utjecaj na percepciju promatranih glasila na World Wide Web-u. Rezultati istraživanja pokazali su razlike u pristupu predstavljanju pojedinih mrežnih izdanja glasila knjižničarskih društava u odnosu na količinu i kvalitetu sadržaja koje nude, stupanj razvijenosti mrežnih stranica na kojima se glasila nalaze, opremljenost tih mrežnih stranica osnovnim podacima o glasilu, te u ažurnosti sadržaja mrežnih stranica glasila. U usporedbi sa 42 glasila, mrežne stranice Vjesnika bibliotekara Hrvatske dobro su razvijene, a sadržaji koji opisuju časopis dobro su organizirani. Zaključak je da mrežna izdanja glasila knjižničarskih društava ne bi trebala biti tek puka kopija tiskanog izdanja, već bi trebala iskoristiti brojne prednosti objavljivanja na World Wide Web-u.

Cljučne riječi: World Wide Web, Vjesnik bibliotekara Hrvatske, upotrebljivost

Summary

The article presents the results of the research of Web versions of the journal Vjesnik bibliotekara Hrvatske and official publications of the European librarians' associations. The research included total of 43 official publications (bulletins and journals) from 35 European countries available on the World Wide Web. The publications were compared

Vjesnik bibliotekara Hrvatske 50, 4(2007), 47-58

ISSN 0507-1925

© VBH 2007.

against a list of criteria divided in six major categories with high impact on the perception of the librarians' associations official publications on the World Wide Web. The results indicate differences in quality and quantity of content of the Web versions of the researched publications, quality of Web sites hosting these publications, and quantity and quality of basic information about the publications and novelty of information on the Web sites hosting the researched publications. The Web pages of Vjesnik bibliotekara Hrvatske are rich with information and the information are well organized. The conclusion of the research is that Web versions of the official publications of the European librarians' organizations in general should not be a pure copy of their printed versions but rather they should use all the advantages the World Wide Web can offer.

Keywords: World Wide Web, Vjesnik bibliotekara Hrvatske, usability

1 Uvod

Nakladnička djelatnost važna je aktivnost svakoga strukovnog društva. Hrvatsko knjižničarsko društvo na svojim je mrežnim stranicama vlastita izdanja svrstalo u više kategorija. U kategoriji "Društvena izdanja" nalaze se pravilnici i priručnici neophodni za rad knjižnica, prijevodi publikacija stranih autora, prijevodi IFLA-inih standarda i smjernica i zbornici radova sa skupova u organizaciji HKD-a. Hrvatsko knjižničarsko društvo izdaje i dvije serijske publikacije. To su Novosti HKD-a i Vjesnik bibliotekara Hrvatske, pomoću kojih čitateljima prenosi novosti iz struke, te rezultate stručnog i znanstvenog rada.

Hrvatsko knjižničarsko društvo na svojim mrežnim stranicama nudi elektroničke inačice svojih dviju serijskih publikacija: Novosti HKD-a i Vjesnik bibliotekara Hrvatske. Novosti HKD-a dostupne su na mrežnim stranicama Hrvatskoga knjižničarskog društva na adresi <http://www.hkdrustvo.hr/hr/izdanja/kategorija/novosti> u mrežnoj inačici od broja 15 iz 2001. godine. Vjesnik bibliotekara Hrvatske dostupan je na adresi <http://www.hkdrustvo.hr/vbh> u mrežnoj inačici od broja 1/2 iz 2003. godine. Objavljivanjem mrežnih inačica ovih dvaju glasila, Hrvatsko knjižničarsko društvo nastoji ih učiniti vidljivijima te proširiti krug njihovih čitatelja. O vidljivosti mrežne inačice Vjesnika bibliotekara Hrvatske 2006. provedeno je istraživanje čije su autorice zaključile kako postoji porast korištenih članaka objavljenih u elektroničkoj inačici Vjesnika bibliotekara Hrvatske.¹

2 Istraživanje

U istraživanje su uvrštene mrežne inačice biltena i časopisa dostupne na mrežnim stranicama europskih knjižničarskih društava koja svoja glasila na taj način objavljuju samostalno, u suradnji s nacionalnom knjižnicom pojedine države ili u suradnji s nekom obrazovnom ili drugom vrstom ustanove (npr. društvom bibliotekara, arhivista i dokumentalista), o čemu ponekad ovisi njihov status na

¹ Katić, Tinka, Penava, Zdenka. Vidljivost elektroničke inačice Vjesnika bibliotekara Hrvatske. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 49, 2(2006), Str. 8.

određenom mrežnom mjestu, a što u određenim okolnostima može otežati njihovo pronalaženje na World Wide Web-u.

Cilj je ovoga rada napraviti usporedbu postojećih mrežnih izdanja glasila knjižničarskih društava u Europi² na temelju unaprijed određenog popisa kriterija i potom ih usporediti s mrežnim izdanjem *Vjesnika bibliotekara Hrvatske*. Premda su ovakve usporedbe uobičajene, u slučajevima kada se pojavi potreba za ustanovljivanjem utjecaja (izvora) informacija i informacijskih servisa, pojavljuje se problem oblikovanja mjerila koja će biti upotrijebljena pri vrednovanju,³ bilo da je riječ o informacijskim izvorima na internetu poput jednostavnih mrežnih stranica ili složenim informacijskim sustavima poput digitalnih knjižnica. Ponudeni skup kriterija trebao bi biti dovoljan za procjenu sadašnjeg stanja mrežnog izdanja *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* i usporedbu s glasilima europskih knjižničarskih društava.

U usporedbu su uključeni i bilteni i časopisi europskih knjižničarskih društava kako bi se osigurao što veći broj bibliotekarskih glasila neophodnih za kvalitetnu usporedbu, a obje vrste glasila istodobno služe i kao indikator kvalitete održavanja mrežnog mjesta na kojima se glasila nalaze s obzirom na unaprijed zadano periodično objavljivanje glasila.

Temelj za stvaranje popisa glasila europskih knjižničarskih društava i određivanje uzorka za istraživanje predstavljali su sljedeći izvori:

- Popis knjižničarskih društava na mrežnim stranicama American Library Association (<http://www.ala.org/ala/iro/intlassocorgconf/libraryassociations.htm>),
- Internet Library for Librarians (http://www.itcompany.com/inforetrieve/assn_eu.htm),
- LibraryHQ.com, Resources for the Wired Librarian (<http://www.libraryhq.com/orgs.html>),
- List of library associations (Wikipedia) (http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_library_associations),
- The European Library (http://libraries.theeuropeanlibrary.org/libraries_en.xml)
- Internet pretraživač općeg tipa – Google, u slučajevima kada se podaci o knjižničarskim društvima nisu nalazili u sklopu navedenih izvora (<http://www.google.com>).

Od ukupno 49 europskih zemalja navedenih na mrežnim stranicama portala Europske Unije,⁴ za potrebe istraživanja izdvojeno je 40 zemalja o čijim je knjižničarskim društvima i njihovim glasilima bilo moguće pronaći podatke. Nisu pronađeni podaci o mrežnim stranicama knjižničarskih društava i/ili njihovih glasila sljedećih europskih zemalja: Andore, Azerbajdžana, Cipra, Lihtenštajna, Mo-

² Za potrebe ovog istraživanja pojam Europe upotrijebljen je u zemljopisnom značenju.

³ Chowdhury, Sudatta; Landoni, Monica; Gibb, Forbes. Usability and impact of digital libraries: a review. // *Online Information Review*. 30, 6(2006), 659.

⁴ European countries [citirano: 2007-06-05]. Dostupno na: http://europa.eu/abc/european_countries/index_en.htm

naka, Crne Gore (konstitutivna sjednica novog Udruženja bibliotekara održana je krajem svibnja 2007. – ranije je postojao “Bibliološki glasnik : časopis za bibliotečku teoriju i praksu”), San Marina, Vatikana i Latvije. Pregledavanjem mrežnih stranica 40 zemalja ustanovljen je konačan popis od 35 zemalja s 43 glasila koja su u trenutku pisanja ovoga rada (od svibnja do srpnja 2007.) bila dostupna u elektroničkom obliku na World Wide Web-u (Prilog 1: Popis istraživanih časopisa).

3 Rezultati i rasprava

Rezultati koji će biti predstavljeni u nastavku rada nastali su usporedbom mrežnog izdanja biltena i časopisa europskih knjižničarskih društava i mrežnog izdanja Vjesnika bibliotekara Hrvatske, čiji su rezultati izdvojeni u zasebnom stupcu.

3.1 Administrativni podaci

Kriterij	42 glasila		VBH
	DA	NE	
Opći podaci o glasilu (osnivač, kratka povijest)	34 (80,95%)	8 (19,05%)	DA
Podatak o uredniku/ci	25 (59,52%)	17 (40,48%)	DA
Podaci o članovima uredništva	20 (47,62%)	22 (52,38%)	DA
Poštanska adresa glasila	29 (69,05%)	13 (30,95%)	DA
E-mail adresa glasila (alias naziva glasila)	12 (28,57%)	30 (71,43%)	NE
Samostalna mrežna stranica (naslov glasila = naziv internet domene)	14 (33,33%)	28 (66,67%)	NE
Podatak o učestalosti izlaženja	20 (47,62%)	22 (52,38%)	DA
Podaci o pretplati	12 (28,57%)	30 (71,43%)	DA

Tablica 1. Administrativni podaci o mrežnom izdanju glasila

Iz rezultata je vidljivo da većina promatranih elektroničkih izdanja glasila na mrežnim stranicama na kojima se nalaze, nude osnovne administrativne podatke o sebi, premda su među njima uočene razlike u dostupnosti pojedinih vrsta podataka. U slučajevima glasila na mrežnim stranicama nacionalnih knjižnica ili ustanova s kojima knjižničarsko društvo surađuje na izdavanju glasila, osnovni podaci o osnivaču časopisa nisu uvijek dostupni neposredno u samome glasilu, već su navedeni u nekom drugom dijelu mrežnog mjesta ustanove koja nudi elektroničku inačicu glasila. Relativno mali broj glasila ima svoje vlastite samostalne mrežne stranice, odnosno, mrežno mjesto s vlastitom internetskom domenom.

3.2 Kontakt i rad s autorima

Kriterij		42 glasila		VBH
		DA	NE	
Kontakt s urednikom ili uredništvom	E-mail	28 (66,67%)	14 (33,33%)	DA
	Mrežni obrazac	3 (7,14%)	39 (92,86%)	NE
Online predaja rukopisa	E-mail	7 (16,67%)	35 (83,33%)	NE
	Mrežni obrazac	0 (0%)	42 (100%)	NE
Teme koje glasilo prihvaća za objavljivanje		12 (28,57%)	30 (71,43%)	DA
Tehničke upute za oblikovanje rukopisa		9 (21,43%)	33 (78,57%)	DA
Upute za citiranje		7 (16,67%)	35 (83,33%)	DA
Opis postupka recenzije		5 (11,90%)	37 (88,10%)	DA
Podaci o autorskim i drugim pravima		3 (7,14%)	39 (92,86%)	NE

Tablica 2. Kontakt s uredništvom i načini rada s autorima

Kontakt uredništva časopisa i autora važna je aktivnost rada glasila. S obzirom da je elektronička pošta najpopularniji servis na internetu, visok postotak glasila koja su izabrala ovaj način komuniciranja s čitateljima i mogućim autorima je očekivan. Istodobno, ovaj način predaje rukopisa radova uredništvu nije javno istaknut u velikom broju glasila, dok se mrežni obrazac uopće ne koristi, barem ne na javno dostupnim dijelovima mrežnih mjesta u sklopu kojega se glasilo nalazi.

U slab rezultat možemo ubrojiti neobjavljivanje popisa mogućih tema koje glasilo objavljuje koji bi mogućim autorima pomogli u donošenju odluke hoće li ponuditi rukopis svoga rada pojedinom glasilu. Rezultati u svim kategorijama pokazuju da autori moraju sami učiniti dodatan napor pri uspostavljanju kontakta s uredništvom glasila u potrazi za tom vrstom podataka.

3.3 Sučelje

Kriterij	42 glasila		VBH
	DA	NE	
Materinji jezik	39 (92,86%)	3 (7,14%)	DA
Višejezičnost sučelja	9 (21,43%)	33 (78,57%)	NE
Prijava na mrežne stranice glasila (korisničkim imenom i lozinkom)	3 (7,14%)	39 (92,86%)	NE

Tablica 3. Sučelje

Višejezičnost sučelja danas je nužan preduvjet šire dostupnosti mrežnih izdanja glasila na internetu. Na većini promatranih mrežnih stranica, podaci o elektroničkom izdanju glasila, popisi radova u pojedinim brojevima, članci, prikazi i vijesti ponuđeni su na jeziku države kojoj glasilo pripada, a tek je u nešto više od petine slučajeva bio ponuđen dodatni jezik sučelja, najčešće je to bio engleski jezik. Sadržaji na više svjetskih jezika dodatan su poticaj povećanju njihove čitavnosti. U vrlo malom broju slučajeva uočeno je da su za pristup glasilu bili potrebni korisničko ime i lozinka, što i u tom ograničenom broju slučajeva zainteresiranim čitateljima može onemogućiti pristup glasilu.

3.4 Načini organizacije, prikaza i korištenja sadržaja glasila

Kriterij	42 glasila		VBH	
	DA	NE		
Arhiv starih brojeva	36 (85,71%)	6 (14,29%)	DA	
Višejezičnost pojedinih dijelova glasila	Sažetak rada	10 (23,81%)	32 (76,19%)	DA
	Cjeloviti rad (vijesti, članak)	2 (4,76%)	40 (95,24%)	NE
Organizacija sadržaja glasila	Pregledavanje popisa radova pojedinog broja glasila	36 (85,71%)	6 (14,29%)	DA
	Pretraživanje svih oblika sadržaja u dostupnim brojevima glasila	6 (14,29%)	36 (85,71%)	DA (uz pomoć pretraživača ugrađenog u mrežno mjesto HKD-a)
Formati članka, vijesti i ostalih priloga u časopisima i biltenima	TXT	0 (0%)	42 (100%)	NE
	HTML	21 (50,00%)	21 (50,00%)	NE
	PDF	25 (59,22%)	17 (40,48%)	DA
	Neki drugi format	0 (0%)	42 (100%)	NE
	Multimedija	0 (0%)	42 (100%)	NE

Tablica 4. Načini organizacije, prikaza i korištenja sadržaja glasila

Arhiv starih brojeva glasila osnovni je način dolaska do već objavljenih brojeva glasila. Način oblikovanja arhiva starih brojeva u većini slučajeva vrlo je sličan, pa su dostupni brojevi glasila poredani prema godištim, a unutar godišta prema brojevima. Količina sadržaja u arhivima starih brojeva razlikuje se od glasila do

glasila, s obzirom na godinu s kojom je započelo objavljivanje elektroničke inačice pojedinog glasila.

Dostupna glasila namijenjena su u prvom redu čitateljima na jeziku u državi u kojoj su objavljena jer samo 23,81 posto glasila nudi sažetke objavljenih radova na barem još jednom svjetskom jeziku (najčešće je riječ o engleskom jeziku), dok je udio cjelovitih članaka, vijesti i priloga koji su u cijelosti prevedeni na još jedan svjetski jezik malen. Dva osnovna načina dolaska do informacija na internetu – pregledavanje i pretraživanje – različito su zastupljeni. Pregledavanje popisa radova pojedinog broja glasila moguće je u 85,17 posto slučajeva, dok je pretraživanje zastupljeno u 14,29 posto slučajeva, što govori o orijentaciji autora mrežnih stranica glasila prema pregledavanju kao osnovnom načinu pristupa popisima sadržaja glasila. Nedostatak mogućnosti pretraživanja svih sadržaja glasila ne mora nužno predstavljati velik nedostatak ukoliko su uz članke dostupna autorska ili tematska kazala.

Najzastupljeniji formati u kojima su dostupni cjeloviti članci i vijesti i ostali prilozi u časopisima i biltenima (tj. glavni sadržaj tih publikacija) su HTML i PDF. U većini slučajeva pregled popisa članaka pojedinog broja glasila dostupan je u HTML formatu, a sam cjeloviti rad u PDF formatu. Promatrana glasila često su preslika svojih tiskanih inačica pa niti jedno glasilo svoje članke, vijesti i ostale vrste priloga ne prikazuje u obliku multimedije, niti ih dopunjuje multimedijским dodacima.

3.5 Metapodaci

Kriterij		42 glasila		VBH
		DA	NE	
Metapodaci		13 (30,95%)	29 (69,05%)	DA
Vrsta	Dublin Core	2 (15,38%)	-	Dublin Core
	HTML (meta oznake)	11 (84,62%)	-	

Tablica 5. Metapodaci

Rezultati pokazuju da većina istraženih mrežnih stranica glasila ne sadrži metapodatke. Pritom su u obzir uzete i odgovarajuće HTML oznake (s prefiksom meta) koje se u strukturi mrežnih stranica pojavljuju na istom mjestu na kojem se u mrežne stranice uključuju i ostale sheme metapodataka. Označivanje mrežnih stranica metapodacima na niskoj je razini, pa je ovom segmentu potreban napredak.

3.6 Način raspačavanja popisa radova (pregleda sadržaja) i cjelovitih radova glasila čitateljima

Kriterij	42 glasila		VBH
	DA	NE	
Slanje pregleda popisa radova novog broja glasila e-poštom	0 (0%)	42 (100%)	NE
Slanje cijelog broja glasila e-poštom	3 (7,14%)	39 (92,86%)	NE
RSS	4 (9,52%)	38 (90,48%)	NE
Dostavni popis (mailing list)	0 (0%)	42 (100%)	NE
Forum	0 (0%)	42 (100%)	NE*

* U sklopu mrežnog mjesta Hrvatskoga knjižničarskog društva ponuđen je forum, međutim, u trenutku izrade ovoga rada u njemu nije bilo niti jedne teme koja se odnosi na Vjesnik bibliotekara Hrvatske.

Tablica 6. Način raspačavanja popisa radova (pregleda sadržaja) i cjelovitih radova glasila čitateljima

Među načinima slanja obavijesti o izlasku novoga broja glasila (s popisom objavljenih radova) ističe se slanje elektroničkom poštom, jednostavan i vrlo popularan način. Taj način, međutim, nije ponuđen posjetiteljima mrežnih stranica niti jednog glasila. Samo 3 glasila omogućuju svojim čitateljima raspačavanje cijelog broja glasila na njihovu adresu elektroničke pošte, što je također slab rezultat kada se u obzir uzme da u komercijalnom sektoru slanje obavijesti ili drugih sadržaja elektroničkom poštom predstavlja vrlo čest način komunikacije s korisnicima. Real Simple Syndication (RSS) ponuđen je samo na 4 mrežne stranice i to u ustanovama koje pružaju podršku glasilu pri njegovu objavljivanju. Postojanje dostavnog popisa (koji ne mora biti ograničen isključivo na članove knjižničarskog društva), te postojanje raspravišta u sklopu mrežnih stranica koje se odnose na glasilo (ali ne i na cijelo mrežno mjesto knjižničarskog društva, nacionalne knjižnice ili neke druge ustanove s kojom knjižničarsko društvo surađuje na izdavanju glasila) nije uočeno niti u jednom slučaju, premda pod određenim uvjetima ovi oblici komuniciranja glasila s čitateljima mogu poboljšati kvalitetu te komunikacije.

U usporedbi sa 42 glasila, Vjesnik bibliotekara Hrvatske svoje mrežne stranice ima u sklopu mrežnog mjesta Hrvatskoga knjižničarskog društva (HKD-a) u dijelu koji se odnosi na izdanja. Mrežno mjesto HKD-a čitateljima i mogućim autorima pruža dovoljno podataka na temelju kojih mogu upoznati ovaj časopis. Uz uvodnu stranicu časopisa, na dodatnim mrežnim stranicama moguće je saznati osnovne podatke o Vjesniku bibliotekara poput podataka o osnivaču, učestalosti izlaženja (s narudžbenicama za pretplatu), popisa i oblika priloga koje Vjesnik bibliotekara objavljuje, podatke o glavnoj urednici i članovima uredništva, te podatke o poštanskoj adresi, telefonskom broju i adresi elektroničke pošte. Vjesnik bibliotekara za sada nema svoju vlastitu adresu elektroničke pošte sastavljenu od

naziva toga časopisa (tzv. alias). Na mrežnoj stranici u sklopu mrežnog mjesta HKD-a posvećenoj samo Vjesniku bibliotekara Hrvatske nalazi se popis radova (pregled sadržaja) najnovijeg broja i poveznice prema prethodno objavljenim brojevima. Tu su zatim i poveznice prema mrežnim stranicama s podacima o koncepciji časopisa, postupku recenzije, oblicima priloga, s opisom strukture časopisa i popisom baza podataka u kojima se časopis indeksira. Slijedi impresum sa svim potrebnim podacima o uredništvu časopisa i adresi za kontakt i brojem telefona, te upute autorima kako oblikovati rad i citirati druge radove upotrijebljene tijekom pisanja rada. Na kraju, tu je mrežna stranica s uputama kako čitati članke elektroničkih izdanja Vjesnika bibliotekara Hrvatske u formatu PDF i uvjetima korištenja sadržaja mrežnih izdanja ovoga časopisa.

4 Zaključak

Nakon provedenog istraživanja, nameću se dva problema koje je potrebno riješiti. Prvi problem je još uvijek slaba vidljivost glasila na internetu ili točnije njihovo teško i vremenski zahtjevno pronalaženje na World Wide Web-u. Kao moguće rješenje nameće se stvaranje ažurnog popisa mrežnih adresa europskih knjižničarskih društava i njihovih glasila s pripadajućim internet adresama.

Drugi problem odnosi se na nejednaku kvalitetu mrežnih stranica s elektroničkim izdanjima glasila europskih knjižničarskih društava uz nedostatak pojedinih ključnih podataka o glasilu, koji su prisutni u tiskanim izdanjima, i nedostatak sadržaja na barem još jednom svjetskom jeziku osim jezika države kojoj glasilo pripada. Višejezičnost sadržaja osobito je važna jer u današnjem svijetu globalnoga informacijskog povezivanja korisnik želi pristupati njemu jezično razumljivim sadržajima koji se mogu nalaziti na drugom kraju svijeta. U slučaju pristupa informacijskim izvorima fizička lokacija postaje nevažna, jer se sve više aktivnosti pri radu, učenju i komuniciranju odvija pomoću informacijskih tehnologija.⁵

Kako je riječ o pripremi tj. pisanju sadržaja za mrežu i objavljivanju na mreži koje autori poput Daniela Cunliffea smatraju popularnim i jednostavnim postupkom, zbog čega brojne organizacije osjećaju potrebu za prisutnosti na mreži,⁶ spomenute je nedostatke potrebno otkloniti.

U usporedbi s elektroničkim izdanjima 42 časopisa, elektroničko izdanje Vjesnika bibliotekara Hrvatske kvalitetno je predstavljeno na World Wide Web-u, što je vidljivo u dobivenim rezultatima. Elektroničko izdanje Vjesnika bibliotekara sadrži jednak broj podataka kao i njegovo tiskano izdanje, pa ga možemo svrstati uz bok onih glasila knjižničarskih društava koje mrežnim izdanjima časopisa daju jednaku važnost kao i tiskanim inačicama. Vjesnik bibliotekara Hrvatske za sada

⁵ Borgman, Christine L. Od Gutenbergova izuma do globalnog informacijskog povezivanja : pristup informaciji u umreženom svijetu. Lokve : Naklada Benja ; Zadar : Gradska knjižnica Zadar, 2002., str. 1.

⁶ Cunliffe, Daniel. Developing usable Web sites : a review and model. // Internet research : Electronic networking Applications and Policy. 10, 4(2000), 295.

još nema zasebno mrežno mjesto u sklopu kojega bi svi popratni sadržaji uz same članke bili još doradeniji, a same stranice bile bogato označene uz pomoć jedne od shema metapodataka. Pristup člancima Vjesnika bibliotekara Hrvatske mogao bi biti dodatno unaprijeđen izradom autorskog i tematskog kazala, za što internet pruža sjajne preduvjete. Internet pruža sjajne preduvjete i za objavljivanje dodatnih multimedijских sadržaja poput, na primjer, podcasta, govornih sadržaja snimljenih i potom objavljenih u sklopu mrežnih stranica časopisa s mogućnošću preuzimanja (downloada).

LITERATURA

Borgman, Christine L. Od Gutenbergova izuma do globalnog informacijskog povezivanja : pristup informaciji u umreženom svijetu. Lokve : Naklada Benja ; Zadar : Gradska knjižnica Zadar , 2002.

Chowdhury, Sudatta; Monica Landoni; Forbes Gibb. Usability and impact of digital libraries: a review. // *Online Information Review*. 30, 6(2006), 656-680.

Cunliffe, Daniel. Developing usable Web sites : a review and model. // *Internet research : Electronic networking Applications and Policy*. 10, 4(2000), 295-307.

Katić, Tinka; Zdenka Penava. Vidljivost elektroničke inačice Vjesnika bibliotekara Hrvatske. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 49, 2(2006), 1-9.

Prilog 1. Popis istraživanih glasila

ARMENIAN LIBRARY ANNUAL (Armenija)
VÖB (Vereinigung der österreichischen Bibliothekarinnen und Bibliothekare)
(Austrija)
Online-Mitteilungen (Austrija)
ABD-BVD Info (Belgija)
Les Cahiers de la Documentation (Belgija)
Вестник BBA / Herald of BLA (Bjelorusija)
BIBLIOTEKARSTVO : časopis (godišnjak) Društva bibliotekara Bosne i Hercegovine (Bosna i Hercegovina)
Бюлетини (Bugarska)
Bulletin SKIP (Češka)
Bibliotekspresen (Danska)
Raamatukogu (Estonija)
Kirjastolehti (Finska)
La revue BIBLIOTHÈQUE(s) (Francuska)
Sakartvelos Biblioteka (Georgian Library) (Gruzija)
Vjesnik bibliotekara Hrvatske (Hrvatska)
HKD Novosti (Hrvatska)
An Leabharlann: the Irish Library (Irska)
Bókasafnid (Island)
Fregnir (Island)
AIB notizie (Italija)
BollettinoAIB (Italija)
Tarp knygu (Litva)
MKE-Hírlevél Archívum (newsletter) (Mađarska)
БИБЛИОТЕКАРСТВО Списание на Библиотекарското друштво на Македонија (Makedonija)
MaLIA – Newsletter of the Malta Library and Information Association (Malta)
Gazeta bibliotecarului (Librarian's Newspaper) (Moldavija)
LSM Bulletin (Librarianship School's Bulletin) (Moldavija)
Magazin bibliologic (Librarianship Magazine) (Moldavija)
Bibliotekforum (Norveška)
Biuletyn EBIB (Poljska)

Cadernos BAD (Portugal)

RLA Information Bulletin (Rusija)

Bulletin Slovenskej asociácie knižníc (Slovačka)

Knjižnica (Slovenija)

Hoja Informativa (Španjolska)

El boletín de la ANABAD (Španjolska)

Biblioteks bladet (Švedska)

Arbido (Švicarska)

Türk Kütüphaneciligi/Turkish Librarianship (Turska)

Ukrainian Librarian (Ukrajina)

Library + Information Update (Velika Britanija)

Information Scotland The Journal of the Chartered Institute of Library and Information Professionals in Scotland (Velika Britanija – Škotska)

Y Ddolen (Velika Britanija – Wales).